

מי מסתתר מאחורי המסכה כתבו: שרון קייזר-הלר ולילך מגנאלי

בטיחות ברשת

מטרות:

- ♦ הבנה כי האינטרנט מהווה מרחב פרוץ ליצירת פרופילים מזוייפים.
- ♦ הבנת העובדה שיכול להיות שוני בין האופן שבו אנשים תופסים את עצמם לבין האופן שבו הם מציגים את עצמם ברשת.
- ♦ פיתוח מנגנונים של שליטה עצמית כדי להימנע ממצבי פגיעה ברשת.

עזרים:

- ♦ קטע מתוך הסדרה "נבסו": <https://goo.gl/fmreCr>
- ♦ מסכות (מצורף בנספח)
- ♦ קלפי מקרים (מצורף בנספח)
- ♦ סרטון "נוכלים ברשת": <https://goo.gl/FNeFWn>
- ♦ סרטון "בטיחות ברשת" מתוך אתר "בריינפופ" לחניכים צעירים: <https://goo.gl/8R1UDn>
- ♦ סרטוני הדרכה מתוך אתר "הענן החינוכי" של משרד החינוך: <https://goo.gl/e4Pjdd>

רקע למנחה:

רשת האינטרנט פתוחה לכולם, כל אחד יכול לבחור איך להציג את עצמו ולא תמיד יש לנו דרך לדעת מי נמצא מולנו במרחב הווירטואלי.

קל יותר לפגוע ברשת מהסיבות הבאות:

- ♦ אפשר להשתמש בזהות בדויה, ולהתחזות לנער שלומד איתנו בבית הספר או גר בשכונה שלנו.
- ♦ ברשתות חברתיות ובאתרים דומים אנחנו נמצאים לבד, ואז אנחנו מוגנים פחות. יש הרבה מידע אישי באינטרנט: שמות, כתובות ומספרי טלפון. לפעמים עבריינים יכולים לעשות שימוש לרעה בנתונים אלה.
- ♦ אנשים רבים כותבים ומפרסמים פרטים אישיים על עצמם, משתפים באירועים שקרו להם, בתמונות ובסרטונים וישנם כאלה שמנצלים עובדות אלה למטרות שליליות.
- ♦ יש להבחין בין פרופיל מזוייף לפרופיל מתחזה, פרופיל מזוייף מציג אדם שאינו קיים ומשתמש בזהות בדויה, ואילו פרופיל מתחזה עושה שימוש בפרטיו של אדם אמיתי אחר, ומבצע פעולות ברשת תחת שמו של אותו האדם.

התחזות היא עבירה פלילית.

כיצד אפשר לדעת אם פרופיל הוא מזויף?

- ♦ תמונת הפרופיל בד"כ נראית מקצועית ובאיכות גבוהה מהרגיל
- ♦ פרופיל שפעילותו דלה – ממעט באינטראקציות עם משתמשים אחרים
- ♦ מעט מאוד נתונים אישיים
- ♦ מספר רב מדי או מועט מדי של חברים
- ♦ מאגר דל של תמונות ו/או סרטונים
- ♦ תיוג יתר של תמונות

ועדיין חשוב לזכור שתמיד יכולים להיות זיופים מקצועיים שגם לאנשים מבוגרים ומיומנים יהיה קשה לזהות אותם ולכן צריך להיות ערניים ולשים לב, כדי שלא ניפול ברשת...

מהלך הפעילות:

רשת האינטרנט פתוחה לכולם, כל אחד יכול לבחור איך להציג את עצמו ולא תמיד יש לנו דרך לדעת מי נמצא מולנו במרחב הווירטואלי.

שלב א'

מקרינים את הקטע מתוך הסדרה "נבסו"

נבסו היא קומדיה ישראלית על משפחה מעורבת המורכבת מאב אתיופי, אם אשכנזייה, בתם הקטנה ומשפחתם המורחבת על כל הסיטואציות המצחיקות - מרירות שכרונות במצב זה.

הקטע המדובר מציג באופן קומי קבוצת וואטסאפ של בן המשפחה שבה כל אחד מן המשתתפים בוחר לעצמו כינוי מזויף, כשהקשר בין הכינוי שנבחר לדמות האמיתית מנותק לגמרי מהמציאות.

שואלים את החניכים אם הם מכירים סיטואציות דומות מחייהם? מעודדים לתת דוגמאות.

שלב ב'

מניחים מסכות של דמויות שונות על השולחן ומבקשים מכל משתתף לבחור לעצמו שתי מסכות של דמויות שונות.

1. מחליטים על סבב וכיוון וכל אחד בתורו בוחר קלף מערימת הקלפים המונחת על השולחן: הקלף מתאר מצב של פגיעה או דילמה ברשת. המשתתף שהרים קלף בוחר להפנות את הדילמה לאחד המשתתפים או למסכה שנבחרה על ידו.

2. המשתתף או המסכה שנבחרו עונים לדילמה שהוצגה בפניהם.

3. נקודות לדיון לאחר המשחק:

- ◆ למה אנשים מציגים את עצמם באופן שונה ברשת? מה הרווח שמתקבל מכך? (תחושת השליטה שמתקבלת כשאתה מסתתר מאחורי מסכה, הרצון לשמירה על אנונימיות מול רצון לחשיפה ולשיתוף, תחושת מיאוס מהחשיפה שברשת)
- ◆ האם קל להיכנס לראש של דמות אחרת? האם קשה? מדוע?
- ◆ איך מרגיש הצד השני? האם מרגיש בטוח ברשת? האם מרגיש מוגן? האם הוא יודע מי עומד מולו? (תחושת חוסר שליטה, חוסר מוגנות, חוסר בטחון)
- ◆ למה גורמות תחושות אלה? (רצון להגן על עצמי, גם אני משחק את אותו משחק ומסתתר מאחורי מסכה)
- ◆ מדוע לדעתכם קל לפגוע בקלות רבה יותר באמצעות האינטרנט מאשר בעולם האמיתי?
- ◆ לאילו סכנות חשופים ילדים בגלישה באינטרנט? (הטרדה, סחיטה ואיומים, גניבה ואף פגיעה ממשית)
- ◆ מומלץ להקרין את הסרטון "נוכלים ברשת" המציג מקרים אמיתיים בהם אנשים מבוגרים נפלו קרבן להתחזות ברשת.

4. מסכמים באמצעות סרטון "בטיחות ברשת" מתוך האתר "בריינפופ" או מתוך מגוון סרטוני ההדרכה שבאתר "הענן החינוכי" של משרד החינוך.

נספח - מסכות:

מי מסתתר מאחורי המסכה

מי מסתתר מאחורי המסכה

מי מסתתר מאחורי המסכה

מי מסתתר מאחורי המסכה

מי מסתתר מאחורי המסכה

מי מסתתר מאחורי המסכה

מי מסתתר מאחורי המסכה

מי מסתתר מאחורי המסכה

מי מסתתר מאחורי המסכה

מי מסתתר מאחורי המסכה

מי מסתתר מאחורי המסכה

מי מסתתר מאחורי המסכה

מי מסתתר מאחורי המסכה

מי מסתתר מאחורי המסכה

נפתחה קבוצת שנאה עם
השמצות והעלבות על
אחד מחבריך

**איך היית
מגיב/ה?**

"ירדו עלייך" על סרטון
שצילמת במיזיקלי

**איך היית
מגיב/ה?**

הפסדת 300 ₪ לחבר
במשחק רשת. אין לך דרך
לשלם לו והוא מאיים
עלייך שיסגור איתך
חשבון בדרך אחרת

**איך היית
מגיב/ה?**

מצרפים אותך שוב ושוב
לקבוצה שאתה לא רוצה
להיות בה

**איך היית
מגיב/ה?**

קיבלת בצ'ט תמונות לא
צנועות ממישהו שאתה
לא מכיר

**איך היית
מגיב/ה?**

מישהי שאתה מחבב
ביקשה שתשלח לה
תמונה שלך בלי בגדים

**איך היית
מגיב/ה?**

איך היית מגיב/ה?

קיבלת שמונה הודעות
שרשרת ואתה ממש
מפחד שיקרה לך משהו
אם לא תעביר אותן
הלאה

איך היית מגיב/ה?

מישהו שאת
מתכתבת איתו באינסטגרם
רוצה לפגוש אותך במוצ"ש
בחוף הים בתל אביב

איך היית מגיב/ה?

קיבלת דרישה להכניס
פרטי כרטיס אשראי
במשחק רשת, אחרת לא
תוכל להמשיך לשחק

אתה מקבל גיפים
ותמונות מעצבנות
בווטסאפ ממישהו
שאתה לא מכיר

**איך היית
מגיב/ה?**

צורפת לקבוצה שאתה
לא מכיר בה אף אחד
ואתה לא רוצה להיות
חבר בה

**איך היית
מגיב/ה?**

בזמן צפיה בסרטון
קופצות לך שוב ושוב
פרסומות לאתרים
פורנוגרפיים

**איך היית
מגיב/ה?**

חבר כתב עלייך בקבוצות
הוואטסאפ של הפנימייה
שיצאת מהארון

איך היית
מגיב/ה?